

‘In China is openlijk je ouders tegenspreken en kritiek uiten ongewoon. Adolescenten zeggen “ja” en doen “nee”. Dat is hun vorm van kritiek leveren’

speelgoed in China laten maken voor drie euro per stuk. De Chinezen weigeren, want de kostprijs is hoger dan wat ze ervoor krijgen. De westerling blijft maar doorpraten en onderhandelen. Uiteindelijk geven de Chinezen toe, maar leveren vervolgens in op de kwaliteit. Ze gaan ervan uit dat de westerling dit wel begrijpt. Maar die wil voor een lagere prijs dezelfde kwaliteit. Als hij ontdekt dat deze minder is, wordt hij kwaad. Terwijl de Chinees denkt: “Maar ik heb toch mijn best gedaan?” Chinezen blijven vasthouden aan hun eigen overtuiging en dat kan als koppigheid geïnterpreteerd worden. Dat is jammer. We hebben allemaal één neus en twee oren; we moeten geen moreel superioriteitsgevoel hebben ten opzichte van elkaar. Om nare misverstanden te voorkomen, is het aan te raden dat Nederlanders die worden uitgezonden naar China, zich eerst op de hoogte stellen van de plaatselijke gewoonten.’

Wallen

De gewoonten in het Chinese zakenleven wijken dus af van de Nederlandse mores. Wang geeft nog een voorbeeld: ‘Om zaken te kunnen doen met Chinese mannen, moet je bijvoorbeeld weten wat hun begeerte opwekt. Sommigen gaan graag de hort op als ze veel geld hebben. In China zijn er veel verstandshuwelijken. Geluk zoek je daar buiten het gezin. Als Nederlandse zakenman kun je soms beter een bezoek aan de Wallen brengen met je Chinese partners dan een rondje te geven. Je zult de Chinezen overigens wel moeten dwingen, want ze geven het niet graag toe, maar diep in hun hart willen ze het heel graag. Zakenvrouwen gebruiken hun uiterlijk en seksualiteit om voordeeltjes te krijgen. Dat betekent dus: veel complimenten geven en vleien over hun uiterlijk.’

Kennis van het zakenleven en de Chinese taal en cultuur volstaan echter niet, vindt Wang. ‘Chinezen denken anders. Als je ze beter wilt begrijpen, moet je je op school eveneens verdiepen in hun geschiedenis, religies, filosofie, geografie, mentaliteit. China komt voort uit allemaal kleine koninkrijkjes. Hoe zijn die diverse kleine koninkrijkjes van China samengekomen in de eerste dynastie en vervolgens uitgegroeid tot de huidige samenleving? Dat is belangrijk om te weten.’

Protserig

Wang vertelt dat zij in haar boeken laat zien hoe de tegenwoordige maatschappij beïnvloed is door de geschiedenis en welke invloed die heeft gehad op de psyche van de mensen. ‘Maar ook kennis van het confucianisme, het taoïsme, het christendom en het boeddhisme zijn van belang’, zegt ze. ‘Deze stromingen oefenen ook vandaag de dag nog veel invloed uit op de politiek en mentaliteit. Zo schrijft het boeddhisme voor dat je elkaar in je waarde moet laten, dat je eerbied moet hebben voor andersdenkenden. Volgens het confucianisme moet je je ouders vereren, of ze nu goed zijn of slecht. Daarom vinden Chinezen het bijvoorbeeld vreselijk dat Nederlanders hun ouders naar bejaardenhuizen sturen. In China is openlijk je ouders tegenspreken en kritiek uiten ongewoon. Adolescenten zeggen “ja” en doen “nee”. Dat is hun vorm van kritiek leveren.’

Bij het zakendoen is het verder volgens Wang van belang om op de hoogte te zijn van de geografie en, vooral, de sociologische geografie. ‘Binnen China leven wel 56 verschillende bevolkingsgroepen, die onderling behoorlijk verschillen. Zo letten Chinezen uit het zuiden op de kleintjes; ze zijn subtiel. Vergeleken met Nederlanders zijn de meeste Chinezen protseriger; ze lopen meer te koop met wat ze hebben. Chinezen vragen allemaal “Waar kom je vandaan?” als ze kennismaken. Zo kunnen ze de cultuur inschatten waar de ander uit komt.’

Lulu Wang hoopt dat lessen over China zullen leiden tot meer begrip voor haar geboorteland. Toch zullen Nederlanders en Chinezen elkaar vermoedelijk nooit helemaal snappen, zo zei ze onlangs in een interview met Rik Felderhof: ‘Dat moeten we accepteren. Dat geldt in de liefde tussen twee mensen, maar ook voor de relatie tussen Oost en West. In het klein en in het groot. Pas voorbij de taal en verheven boven onze handelingen – dus daar waar het gevoel regeert – kunnen we elkaar ontmoeten.’ ■

De brochures *Made in China, Manufactured in India (I en II)* kunnen worden gedownload via de website van CPS, <www.cps.nl>.

Foto: Anda van Riet

W-ERK IN UITVOERING Certificerende Cito-toetsen bij het Europees Referentiekader

Het Cito heeft een set leesvaardigheidstoetsen gepubliceerd die leiden tot een internationaal erkend certificaat. Hoe zien deze eruit en wat is de meerwaarde ten opzichte van het centraal eindexamen?

Noud van Zuijlen

Wat is het doel van taal? Communiceren. En waarom leer je een vreemde taal? Natuurlijk om internationaal te kunnen communiceren.

Maar hoe goed kunnen wij internationaal communiceren in hoeverre we een vreemde taal beheersen? Hoe maken vwo-leerlingen duidelijk welk niveau van leesvaardigheid Duits of Frans zij bereikt hebben, als zij deze vakken aan het einde van de onderbouw afsluiten? Hoe komt een Engelse hotelier erachter of een mbo'er die solliciteert voor een stage, het stagecontract zal snappen? En hoe kunnen vmbo-leerlingen die heel goed

zijn in een vreemde taal, laten zien dat hun niveau hoger ligt dan het centrale examen vereist? En dit dan ook nog over de grens duidelijk maken?

Gelukkig is er al sinds een jaar of zeven een internationaal systeem van niveau-omschrijvingen dat de Raad van

Bij dit artikel staan enkele concrete voorbeelden van opgaven. In tabel 1 en 2 staan korte aanduidingen van de soorten teksten en opgaven die de toetsen bevatten. Dit zijn slechts voorbeelden; in de toetsen komen ook andere tekstsoorten en opgaven voor.

NIVEAU-OMSCHRIJVINGEN ERK-LEZEN		
A2	B1	B2
Ik kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit hoogfrequente, alledaagse of aan mijn werk gerelateerde taal. Ik kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen, waarbij de schrijvers een bepaalde houding of standpunt innemen. Ik kan eigentijds literair proza begrijpen.

Europa heeft ontwikkeld: het Europees Referentiekader (ERK). Hoe kun je echter betrouwbaar vaststellen of een leerling een bepaald ERK-niveau heeft bereikt?

Daarvoor publiceert Cito nu certificerende ERK-toetsen voor onder meer vo en mbo, onder de naam TaalstERK™. Leesvaardigheid Engels en Frans nemen de aftrap. Later verschijnen leesvaardigheid Duits en luistervaardigheid Duits, Engels en Frans. Een leerling die slaagt voor zo'n toets, krijgt van Cito een certificaat met internationale betekenis.

Dit artikel beschrijft de belangrijkste kenmerken van de leesvaardigheidstoetsen van TaalstERK.

De inhoud van de toetsen voor TaalstERK lezen

Tot nu toe heeft Cito leestoetsen geconstrueerd bij niveau A2, B1 en B2 van het ERK – zie het kader met de niveau-omschrijvingen.

Concretisering van de niveau-omschrijvingen uit het Europees Referentiekader zijn te vinden in de publicatie *Taalprofielen* (Liemberg & Meijer, 2004). Deze publicatie geeft allerlei voorbeelden van taalgebruikssituaties, ingedeeld langs twee dimensies. Enerzijds is er het domein waaronder de situatie valt, namelijk: dagelijks leven, publiek domein, opleiding of werk. Anderzijds zijn er vaardigheidsomschrijvingen – zogenaamde descriptoren –, verdeeld over vier vormen van lezen, namelijk: correspondentie lezen, oriënterend lezen, lezen om informatie op te doen en instructies lezen.

Ook de teksten en opgaven in de Cito-toetsen zijn gespreid over deze vier domeinen en vormen van lezen. Resultaat is een breed scala aan teksten, die 'uit het leven gegrepen' zijn, waarbij vragen worden gesteld die je je als taalgebruiker in werkelijkheid stelt.

Gebruik van de toetsen van TaalstERK

Waarom zou je je leerlingen toetsen van TaalstERK laten maken? Daar zijn een aantal goede redenen voor.

Paspoort tot dagelijks functioneren – Anders dan bijvoorbeeld de eindexamens, dekken de toetsen van TaalstERK alle domeinen die relevant zijn als je in het buitenland wilt werken of studeren. Ontvang je dus een certificaat voor een bepaald ERK-niveau van TaalstERK, dan weet je dus ook dat je echt op dat niveau kunt functioneren in het land van de doeltaal.

Motiverend – Het ERK bestrijkt een aantal niveaus. Het is heel motiverend voor leerlingen om van het ene ERK-niveau naar het volgende toe te werken, zeker als voor elk

niveau A2
globale descriptor lezen om informatie op te doen
domein dagelijks leven

Giftscriptions™ is the magazine subscription gift certificate that offers 50 magazine choices in a signature gift box. Give it to your friends and family and let them browse the magazine catalog. They can select the magazine subscription they want by returning the prepaid Gift Certificate—it's so simple!

1. Wat kun je iemand cadeau doen volgens deze website?
A Een doos met proefexemplaren van verschillende tijdschriften.
B Een verzameling historische nummers van een tijdschrift.
***C** Een waardebon voor een tijdschriftabonnement naar keuze.

Voorbeeld 1

bereikt niveau een internationaal erkend certificaat voor het leven te behalen valt. En een deel van de leerlingen zal Duits en/of Frans aan het einde van de derde klas havo of vwo willen afsluiten. Is het dan niet geweldig dat ze een soort diploma voor het vak kunnen halen?

Diplomeren op maat – Denk eens aan leerlingen waarvan te verwachten is dat ze op het eindexamen geen voldoende zullen halen. Of juist aan leerlingen die de vreemde taal zo goed beheersen dat zij op het examen niet echt kunnen laten zien wat ze waard zijn. Met certificaten van TaalstERK kunnen de eersten toch 'een papertje halen' en de laatsten hun talent aantonen. Zo kan bijvoorbeeld een vmbo-leerling laten zien dat

Anders dan bijvoorbeeld de eindexamens, dekken de toetsen van TaalstERK alle domeinen die relevant zijn als je in het buitenland wilt werken of studeren

hij of zij even goed Engels kan lezen als de gemiddelde havoleerling, iets wat in het bestaande examensysteem niet kan. Want de toetsen van TaalstERK kunnen klassikaal worden afgenomen, maar ook individueel.

Internationale communicatie – Stel: Jeanine wil na haar eindexamen een opleiding in Engeland gaan volgen of solliciteert naar een vakantiebaantje in Frankrijk. Hoe

TEKSTSOORT	VOORBEELD EN DOMEIN
zakelijke correspondentie	bevestiging van een hotelreservering per e-mail (dagelijks leven) leveringsvoorwaarden (werk)
internetteksten	discussieforum over dierproeven (dagelijks leven) aanmeldingsformulier voor een opleiding (opleiding)
officiële voorschriften	regelgeving omtrent visa (publiek domein) informatie over studiefinanciering voor buitenlandse studenten (opleiding)
instructies	adviezen voor beeldschermwerken (werk) gebruiksaanwijzingen van huishoudelijke apparatuur (dagelijks leven)
advertenties en promotiemateriaal	reclame voor cursussen via internet (opleiding) beschrijvingen van huur- of koophuizen (dagelijks leven)

Tabel 1 Voorbeelden van teksten in TaalstERK lezen

VAARDIGHEID	VOORBEELD
correspondentie lezen	Hoe reageert het hotel op mijn verzoek om een kamer te boeken? Hoeveel kosten de producten waarnaar ik heb geïnformeerd?
oriënterend lezen	Welk van de besproken producten is het beste? In welke congreszaal vindt de presentatie plaats die ik wil bezoeken? Wat is het beste alternatief per openbaar vervoer naar mijn bestemming?
lezen om informatie op te doen	Wat is de hoofdgedachte / strekking van deze ingezonden brief? Welke informatie bevat dit tekstfragment? Onder welke voorwaarden krijg ik korting?
instructies lezen	Welke handelingen moet ik verrichten bij alarm? Hoe kan ik een bepaalde storing aan een apparaat verhelpen?

Tabel 2 Voorbeelden van opgaven in TaalstERK lezen

maakt ze dan in vredesnaam duidelijk hoe goed ze het Engels of Frans beheerst? Zeggen dat ze geslaagd is voor het examen vmbo theoretische leerweg of havo? Een glazige blik zal haar deel zijn. De niveaus van het ERK echter zijn internationaal bekend en erkend. Geef je dus aan dat je Engels kunt lezen op niveau B1, dan is meteen duidelijk wat dit praktisch betekent.

Representativiteit – Maar van de eindexamens is toch onderzocht welke ERK-niveaus ze toetsen? Zijn leerlingen bijvoorbeeld geslaagd voor Frans vwo, dan mogen ze toch zeggen dat ze Frans kunnen lezen op niveau B1?¹

niveau A2
globale descriptor correspondentie lezen
domein opleiding

le cours de français - Bericht (HTML)

Van: Institut Le Français pour tout le Monde
 Aan: Marie Le Blanc
 CC:
 Onderwerp: le cours de français

Bonjour,

Nous voulons attirer votre attention sur le fait que le cours de français pour les débutants du 19 mai ne commencera pas à 10.00 heures comme indiqué dans la brochure, mais débutera à 9.00 heures. Notez bien que les cours pour les autres niveaux sont toujours fixés à 14.00 heures.

Cordialement,

Institut Le Français pour tout le Monde

1. Hoe laat vindt de cursus voor beginners plaats bij het instituut 'Le Français pour tout le Monde'?

*A 09.00 uur
 B 10.00 uur
 C 14.00 uur

Voorbeeld 2

Wie slaagt voor een eindexamen, mag op grond daarvan niet beweren een bepaald ERK-niveau bereikt te hebben

Dit is maar ten dele waar. Weliswaar moet je volgens deskundigen ERK-niveau B1 bereikt hebben om een voldoende op het vwo-examen Frans te kunnen halen, de inhoud van de examens is echter niet representatief voor de verschillende domeinen van het ERK. Wie slaagt voor een examen, mag op grond daarvan dus niet beweren een bepaald ERK-niveau bereikt te hebben.

Welke toets wanneer?

Wanneer zijn de leerlingen toe aan niveau A2, B1 of B2 Engels of Frans lezen? Uiteraard zal dit per leerling verschillen. Maar op welk moment zijn de leerlingen gemiddeld toe aan de toets van een bepaald ERK-niveau en hebben zij een gereede kans om het certificaat voor dat niveau te halen? Hierover heeft Cito eerste gegevens verzameld. Let wel: dit zijn voorlopige gegevens, die in de loop van de tijd kunnen worden bijgesteld op grond van feitelijke afnamegegevens.² Ze zijn als volgt:

ENGELS

ERK-niveau A2

- eind vierde leerjaar en de betere leerlingen eind derde leerjaar vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
- eind derde leerjaar en de betere leerlingen eind tweede leerjaar vmbo gemengde en theoretische leerweg
- eind tweede leerjaar en de betere leerlingen eind eerste leerjaar havo en eind eerste leerjaar vwo

ERK-niveau B1

- halverwege vijfde leerjaar havo en eind vierde leerjaar vwo

ERK-niveau B2

- de betere leerlingen op eindniveau vwo

FRANS

ERK-niveau A2

- eind vierde leerjaar vmbo gemengde en theoretische leerweg
- eind derde leerjaar en de betere leerlingen eind tweede leerjaar havo en vwo

ERK-niveau B1

- eind zesde leerjaar vwo en de betere leerlingen eind vijfde leerjaar havo en vwo

ERK-niveau B2

- de betere leerlingen op eindniveau vwo

Certificaten en rapportage

De TaalstERK-toetsen van Cito zijn certificerende toetsen. Dat wil zeggen: leerlingen die zo'n toets voor een bepaald niveau met goed gevolg maken, ontvangen een certificaat van Cito dat zij dit ERK-niveau bereikt hebben. Deze certificaten kan Cito alleen uitreiken, als het zelf de antwoordbladen nakijkt. Scholen bestellen dan ook de toetsen eenmalig en daarnaast per toetsafname het benodigde aantal antwoordbladen³.

Het Cito-certificaat heeft internationale waarde, want de toetsen zijn volledig geproduceerd en genormeerd volgens procedures die de Raad van Europa aanbeveelt. De manier waarop scholen de toetsen afnemen, heeft Cito natuurlijk niet in de hand. Daarvoor zijn de scholen zelf verantwoordelijk. Het is dan ook de bedoeling dat het bevoegd gezag van de school de certificaten mede ondertekent en zo laat zien dat de afname volgens de voorgeschreven procedure is verlopen. Naast de certificaten ontvangt de school een rapportage van de prestaties van elke groep leerlingen van de school die de toets voor een bepaald ERK-niveau heeft gemaakt.

De totstandkoming van de toetsen

De productie van de toetsen van TaalstERK lezen verliep volgens de stappen opgavenconstructie, proefafname, opgavenselectie en normering.

De opgaven zijn geconstrueerd door docenten van vo en mbo, de twee belangrijkste doelgroepen van de TaalstERK-toetsen. Daarna hebben toetsdeskundigen van Cito ze geredigeerd en zijn er uitgebreide proefafnames georganiseerd. Aan deze proefafnames hebben voor Duits en Frans elk ruim 5000 en voor Engels bijna 8000 vo- en mbo-leerlingen meegewerkt.

Na afloop van de proefafnames zijn met de toets-technisch geschikte opgaven de uiteindelijke toetsboekjes voor de uitgave samengesteld. Daarbij bleek helaas dat er voor Duits onvoldoende geslaagde opgaven waren om een uitgave te kunnen uitbrengen. Voor Engels en Frans was het gelukkig wel mogelijk om toetsen voor de ERK-niveaus A2, B1 en B2 samen te stellen.

Tot slot, om de normering van de toetsen te bepalen, zijn groepen van rond de vijftien deskundigen benaderd. Dit waren vakdocenten van vmbo, havo, vwo en mbo en uit het vervolgonderwijs – dus hbo en wo –, leerboekauteurs en vakdeskundigen van onderwijsondersteunende instellingen.

Verdere plannen

De leestoetsen Engels en Frans bij ERK-niveau A2, B1 en B2 zijn in mei verschenen. Voor Duits wil het Cito

niveau B1
globale descriptor correspondentie lezen / instructies lezen
domein werk

You are to lead a discussion group at an international conference. You receive the following e-mail beforehand:

Dear discussion group leader!

Here comes some practical information related to the discussion groups.

There will be one discussion group session with four parallel discussion groups each day of the conference. The rooms will be allocated at the conference. Each room will be well equipped with computer + projector, OH-projector and flipchart. You do not have to bring your own computer (unless you want to of course). If you are introducing your discussion group with a PowerPoint presentation (or similar), please send the file to me before October 19, and I will forward it to the organisers, and also make backup-copies, to make sure everything is up and running ok on "D-day".

Please do not hesitate to contact me if you have further questions!

I look forward to seeing you soon in Dublin!

Christina

For each of the following statements, indicate whether or not it is correct according to this e-mail.

1. Each discussion group leader is expected to lead four different sessions.
 A yes
 *B no
2. The exact location of each session will be made clear at the conference.
 *A yes
 B no
3. Presentations must be sent in for approval before the conference.
 A yes
 *B no
4. Presenters have to make copies of their papers for the participants.
 A yes
 *B no

Voorbeeld 3

deze toetsen in het voorjaar van 2009 uitbrengen. Daarnaast is inmiddels begonnen met de constructie van luistertoetsen Duits, Engels en Frans bij ERK-niveau A1 en A2. Het Cito verwacht deze toetsen voor Engels al dit najaar te kunnen publiceren. Die voor Duits en Frans verschijnen hopelijk in het voorjaar van 2009.

En heeft u zich afgevraagd of er ook leestoetsen komen bij ERK-niveau A1? Dan bent u niet de enige... Ook hier wil het Cito in de loop van dit jaar mee aan de slag gaan, evenals met luistertoetsen Duits, Engels en Frans bij ERK-niveau B1 en B2. ■

NOTEN

1. Zie bijvoorbeeld Noijons & Kuijper (2006).
2. Deze gegevens zijn te vinden op <www.cito.nl>, waar ze regelmatig zullen worden bijgewerkt.
3. De procedure is als volgt. Om te beginnen bestelt de school een docentenmap per ERK-niveau per taal met een kopieerbaar opgavenboekje en de handleiding (de handleiding is in te zien op <www.cito.nl>). Het opgavenboekje blijft een aantal jaren geldig; de school kan het dus zo nodig meermalen kopiëren. Enige tijd vóór een toetsafname bestelt de school antwoordbladen. Na de afname stuurt de school de ingevulde antwoordbladen naar Cito voor de verwerking. Na enkele weken ontvangt de school een rapportage over de prestaties en certificaten voor de leerlingen die voor een toets 'geslaagd' zijn. Prijzen: 50 euro voor de docentenmap per ERK-niveau per taal; 5 euro voor een set van vijf antwoordbladen; rapportage: 6 euro per leerling.

LITERATUUR

Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
 Council of Europe Language Policy Division. (2003). *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment. Manual Preliminary Pilot Version*. Straatsburg.
 Liemberg, E., & Meijer, D. (Red.). (2004). *Taalprofielen*. Enschede: Nationaal Bureau Moderne Vreemde Talen.
 Noijons, J., & Kuijper, H. (2006). *De koppeling van de centrale examens leesvaardigheid moderne vreemde talen aan het Europees Referentiekader: Verslag van een onderzoek in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*. Arnhem: Cito.

Noud van Zijl is projectleider ERK-toetsen lees- en luistervaardigheid en toetsdeskundige Engels bij Cito. Zijn e-mailadres is <noud.vanzijl@cito.nl>.

niveau B2
 globale descriptor instructies lezen
 domein publiek domein

MACHINE À VOTER, MODE D'EMPLOI

La machine à voter se substitue à l'urne et à l'isoloir. À la fin du scrutin, elle produit instantanément les résultats du vote. La 'planche à voter' est ici présentée dans sa configuration 'européennes du 13 juin 2004'.

- L'électeur prépare pièce d'identité et carte électorale et se présente dans le bureau de vote.
- Le Président prend la pièce d'identité de l'électeur ainsi que sa carte électorale. Il appelle le numéro de cette carte. L'assesseur vérifie l'inscription sur la liste d'émargement.
- Le Président ouvre la machine à voter et invite l'électeur à voter.
- Sur la machine à voter, l'électeur appuie sur la touche de son choix et valide son vote en appuyant sur la touche de validation.
- La machine se ferme et le Président déclare « a voté ».
- L'électeur signe alors la liste d'émargement. L'assesseur appose le timbre dateur sur sa carte et la lui rend.

Indiquez pour chacune des affirmations suivantes si elle est vraie ou fausse selon le texte.

1. Quand on vote avec la machine à voter, il faut soit présenter une pièce d'identité soit une carte électorale.
 A vrai
 *B faux
2. Quand on vote avec la machine à voter, il faut appuyer consécutivement sur deux boutons de la machine à voter.
 *A vrai
 B faux
3. En quittant le bureau de vote, on rapporte une preuve comme quoi on a voté.
 *A vrai
 B faux

Voorbeeld 4

Bram de Bruin op de bank voor Rydal Mount, het huis van William Wordsworth

TALLEN ZIJN DOEVAKKEN

Interview met Bram de Bruin

Tijdens de recente Levende Talenjaarvergadering vond er een wisseling van de wacht plaats in de sectie Engels: Bram de Bruin nam afscheid als voorzitter, maar werd de nieuwe secretaris, terwijl secretaris Janneke Geursen de voorzittershamer overnam van Bram. Het feit dat Bram al jarenlang een vertrouwd gezicht is binnen de sectie Engels én Levende Talen vormde de aanleiding om hem uitgebreid te interviewen voor LTM. Bram de Bruin: een boeiend verteller en een zeer ervaren, echte oude rot in het vak.

Betty Molt

Bram, je studeerde Engels aan de UvA (toen nog Gemeentelijke Universiteit Amsterdam) tijdens de swingingsixties. Wat heb je van die tijd meegemaakt wat je later altijd is bijgebleven?

Mijn eerste jaar aan de UvA begon in 1963. Tijdens de Maagdenhuisbezetting in mei 1969 stond ik al voor de klas en was ik druk bezig met afstuderen. Van de onrust en zo heb ik weinig meegemaakt, vooral daar

de studenten van het instituut Engels al een grote mate van inspraak hadden, via een faculteitsvereniging die regelmatig werd gehoord door de universitaire staf. Mijn enige zorg was op tijd afstuderen om niet in militaire dienst te hoeven. Ik wilde voor de klas. Dat is mij in januari 1968 gelukt en nog wel op mijn eigen oude school, toen nog het Comeniuslyceum te Amsterdam; nu de Berlagescholengemeenschap. Ik startte met zes uur in de week, twee uur per klas, 4, 5 en 6 gymnasium en dat liep op rolletjes, die makkelijke en kleine groepen. Maar na de zomervakantie kreeg ik 28 uur aan de havo